

Eksamensveiledning

- om vurdering av eksamensbesvarelser

LOKALT GITT SKRIFTLIG EKSAMEN

TAN3001 - Helsefremmende arbeid

Eksamensveiledning for lokalt gitt skriftlig eksamen i fylkeskommunenes landssamarbeid (Vigo IKS)

Denne eksamensveiledningen gir informasjon om lokalt gitt skriftlig eksamen i landssamarbeidet, og hvordan eksamen skal vurderes. Veiledningen er for skoler, elever, privatister, lærere og foresatte. Sensorene skal bruke veiledningen som en felles referanseramme for sitt sensurarbeid.

1. Eksamensordning

Eksamenslengde: 4-timer

2. Hjelpemidler

Alle hjelpemidler er tillatt, bortsett fra åpent internett og andre verktøy som kan brukes til kommunikasjon. Hver fylkeskommune har publisert liste over tillatte nettbaserte hjelpemidler (nettressurser) som er tilgjengelig på eksamensdagen.

Noen fag avviker fra denne regelen ved at det er restriksjoner på bruk av hjelpemidler, eller at det er spesielle hjelpemidler som kreves for å løse eksamensoppgaven. Listen viser fag som avviker:

<http://www.vigoiks.no/eksamen/hjelpemidler-til-eksamen>

Eksamensoppgaver hvor det ikke er krav om spesielle hjelpemidler skal være utformet på en slik måte at det ikke er nødvendig å ha tilgang til internett eller hjelpemidler for å kunne besvare oppgavene. Det er kandidatens egen kompetanse i faget som skal prøves på eksamen.

Med utgangspunkt i eksamensordningen for faget må kandidaten selv velge hensiktsmessige hjelpemidler for å løse oppgavene. Eksempler på hjelpemidler kan være: datamaskin med filer og digitale verktøy, kalkulator, lærebok, tidligere eksamensoppgaver, notater, eksamensveiledning, utskrifter fra Internett og formelbok. Alle digitale verktøy som kandidaten vil bruke, må være installert på datamaskinen før eksamen.

3. Kommunikasjon med andre under eksamen

Det er ikke lov å kommunisere med andre under eksamen, hverken skriftlig eller muntlig.

4. Eksamensoppgaven

Eksamensoppgavene lages med utgangspunkt i læreplanens kompetansemål. De fem grunnleggende ferdighetene er en del av kompetansemålene:

- å kunne uttrykke seg muntlig (gjelder ikke på skriftlig eksamen)
- å kunne uttrykke seg skriftlig
- å kunne lese
- å kunne regne
- å kunne bruke digitale hjelpemidler

Oppgavesettet er bygd opp slik at besvarelsen skal gi grunnlag for å vurdere kandidatens individuelle kompetanse. Samlet sett kan eksamen inneholde oppgaver fra alle hovedområdene i læreplanen, men ikke nødvendigvis fra alle kompetansemålene. De fleste eksamener har alle hjelpemidler tillatt. Eksamensoppgaven bør være en åpen oppgave (case), og må utformes på en slik måte at svarene ikke kan leses direkte ut av en lærebok eller andre hjelpemidler.

Når kandidaten velger å bruke erfaringer fra egen praksis, er det viktig at hun/han beskriver klart hvilke valg som tas og de forutsetningene det arbeides ut i fra. Det er viktig å besvare det oppgaven spør om for å vise fagkompetansen sin.

Tidligere eksamensoppgaver finner du på www.vigoiks.no

5. Bruk av kilder

Hvis kandidaten bruker kilder i besvarelsen, skal disse oppgis på en slik måte at leseren kan finne fram til dem. Kandidaten skal oppgi forfatter og fullstendig tittel på lærebøker, artikler eller annen litteratur. Hvis kandidaten velger å bruke utskrift eller sitat fra nettsider, skal han/hun oppgi nøyaktig nettadresse og nedlastingsdato. Eksamensoppgavene har ikke alltid krav om bruk av kilder (tekst som er hentet fra bøker, Internett etc.), og kandidaten kan vise svært høy kompetanse til eksamen uten å bruke kilder i besvarelsen. I besvarelsen skal kandidaten vise sin egen kompetanse, med eller uten bruk av kilder.

6. Vurdering av eksamensbesvarelser og karakterbeskrivelser

Fylkeskommunene har ansvar for å sensurere besvarelsene. Spørsmål om gjennomføring og sensur av eksamen rettes til den enkelte fylkeskommune.

Forskrift til opplæringsloven §§ 3-4 og 4-4 har generelle karakterbeskrivelser for grunnopplæringen:

Karakteren 6 uttrykker at eleven har fremragende kompetanse i faget.

Karakteren 5 uttrykker at eleven har meget god kompetanse i faget

Karakteren 4 uttrykker at eleven har god kompetanse i faget

Karakteren 3 uttrykker at eleven har nokså god kompetanse i faget

Karakteren 2 uttrykker at eleven har lav kompetanse i faget

Karakteren 1 uttrykker at eleven har svært lav kompetanse i faget.

Karakterene 2-6 betyr at faget er bestått.

Kjennetegn på kompetanse

Hovedområde	Karakteren 5-6 Kandidaten viser fremragende eller meget god kompetanse i faget	Karakteren 3-4 Kandidaten viser god eller nokså god kompetanse i faget	Karakteren 2 Kandidaten viser lav kompetanse i faget
Mål for opplæringen er at kandidaten skal kunne drøfte sammenhenger mellom tann- og munnhelse, levevaner og kosthold	Kandidaten kan vurdere om ulike forhold knyttet til levevaner og kosthold påvirker tann- og munnhelse i positiv eller negativ retning og utrede hvordan og hvorfor endring i kost- og levevaner kan forbedre eller forverre tann- og munnhelse.	Kandidaten kan forklare hvordan ulike forhold knyttet til levevaner og kosthold påvirker tann- og munnhelse i positiv eller negativ retning.	Kandidaten kan liste opp eller nevne eksempler på ulike forhold knyttet til levevaner og kosthold som påvirker tann- og munnhelse i positiv eller negativ retning
Mål for opplæringen er at kandidaten skal kunne gjøre rede for tenneses og munnhulens anatomi og fysiologi	Kandidaten kan sette norske og de fleste latinske navn på anatomiske strukturer på tenner og i munnhule, samt utrede deres plassering, funksjoner og hensikt.	Kandidaten kan sette norske og noen latinske navn på anatomiske strukturer på tenner og i munnhule og forklare plassering og funksjoner til disse.	Kandidaten kan sette norske navn på anatomiske strukturer på tenner og i munnhule og liste opp funksjoner til disse.
Mål for opplæringen er at kandidaten skal kunne gjøre rede for	Kandidaten kan gjøre rede for utvikling/ eventuell gradert utvikling av	Kandidaten kan gi eksempel på vanlige sykdommer og plager i	Kandidaten kan liste opp eller nevne eksempel på de mest vanlige

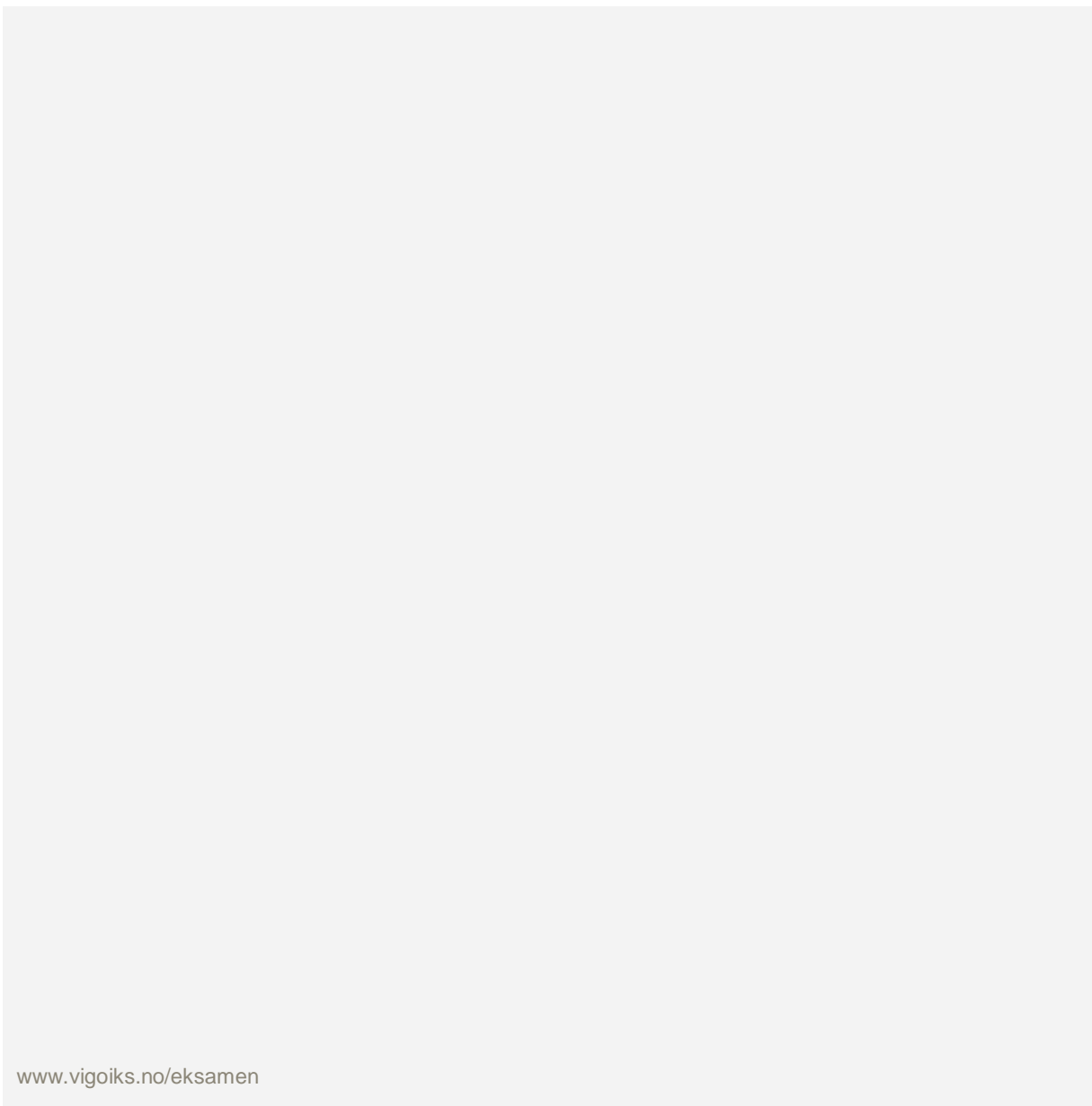
<p>utvikling av sykdom i tenner og munnhule og hvilke konsekvenser slike sykdommer kan ha for fysisk, psykisk og sosial helse</p>	<p>sykdommer og plager i tenner og munnhule, samt vurdere hvordan ulike forhold påvirker sykdomsutvikling.</p> <p>Kandidaten kan forklare hvilke konsekvenser slik sykdom i ulik grad disse direkte eller indirekte kan ha for fysisk, psykisk og sosial helse</p>	<p>tenner og munnhule, forklare utvikling av disse og hvordan ulike forhold som kan påvirke sykdomsutvikling.</p> <p>Kandidaten kan forklare hvordan konsekvenser slik sykdom kan ha for fysisk, psykisk og sosial helse</p>	<p>sykdommer og plager i tenner og munnhule, beskrive utvikling av disse samt nevne forhold som kan bidra til sykdomsutvikling.</p> <p>Kandidaten kan gi eksempler på hvilke konsekvenser slik sykdom kan ha for fysisk, psykisk og sosial helse</p>
<p>Mål for opplæringen er at kandidaten skal kunne informere om munnhygiene, fluorbruk og individuelle innkallingsintervaller som ledd i det helsefremmende arbeidet</p>	<p>Kandidaten kan velge, instruere i, samt vurdere ulike relevante tiltak og hjelpemidler knyttet til egenomsorg for å unngå eller bedre spesifikk sykdomsutvikling i tenner eller munnhulen i forhold til den enkeltes behov.</p> <p>Kandidaten kan planlegge og å gi informasjon tilpasset den enkeltes utgangspunkt, samt anslå individuelle innkallingsintervaller som ledd i det helsefremmende arbeidet.</p>	<p>Kandidaten kan foreslå tiltak og hjelpemidler knyttet til egenomsorg og tann- og munnpleie, samt forklare hvordan disse brukes og kan bidra til å unngå eller bedre spesifikk sykdom i tenner eller munnhulen.</p> <p>Kandidaten kan forklare hvordan informasjon kan tilpasses den enkeltes utgangspunkt og hvordan individuelle innkallingsintervaller brukes i det helsefremmende arbeidet.</p>	<p>Kandidaten kan liste opp eller nevne eksempler på tiltak og hjelpemidler knyttet til egenomsorg og tann- og munnpleie for å unngå eller bedre sykdom i tenner eller munnhulen.</p> <p>Kandidaten kan foreslå hvordan informasjon kan tilpasses den enkeltes utgangspunkt og beskrive hva individuelle innkallingsintervaller er, samt nevne eksempler på intervaller som benyttes for enkelte målgrupper.</p>

	Kandidaten kan gjøre rede for og vurdere det individuelle behovet for fluor etter anbefalte doser og vurdere ulike produkter med fluor i henhold til dette.	Kandidaten kan forklare behovet for fluor etter anbefalte doser og foreslå anbefalte produkter.	Kandidaten kan nevne eksempler på anbefalte fluorprodukter til barn og voksne.
Mål for opplæringen er at kandidaten skal kunne gjøre rede for hvordan enkelte legemidler kan innvirke på munn- og tannhelse	Kandidaten kan gi eksempler på enkelte legemidler og legemiddelgrupper, og forklare hvordan disse virker og kan innvirke på munn- og tannhelse.	Kandidaten kan gi eksempler på enkelte legemidler og legemiddelgrupper, og forklare hvordan disse virker og kan innvirke på munn- og tannhelse	Kandidaten kan liste opp enkelte legemidler og beskrive hvordan disse virker og kan innvirke på munn- og tannhelse
Mål for opplæringen er at kandidaten skal kunne drøfte konsekvenser for tann- og munnhelse ved bruk av tobakk	Kandidaten kan forklare hvordan bruk og bruksomfang av ulike typer tobakk påvirker tenner, slimhinner og munn og kunne diskutere hvorvidt informasjonsarbeid om tobakk fører til reduksjon av bruk.	Kandidaten kan forklare hvordan tobakk påvirker tenner, slimhinner og munn, samt hvordan informasjon om tobakk kan føre til reduksjon av bruk.	Kandidaten kan liste opp og gi eksempler på problemer som bruk av ulike typer tobakk kan gi for tenner, slimhinner og munn og kunne gjengi informasjon om tobakk i det forebyggende arbeidet.
Mål for opplæringen er at kandidaten skal kunne utføre praktisk smittevernarbeid og drøfte betydningen av dette	Kandidaten kan begrunne smittevern på en tannklinikk med utgangspunkt i smittekjeden.	Kandidaten kan forklare hvordan bryte smittekjeden i arbeid med smittevern på en tannklinikk.	Kandidaten kan beskrive smittekjeden og gi eksempler på hvordan bryte smittekjeden i jobb som tannhelsesekretær på arbeidsplassen.

	<p>Kandidaten kan bruke begreper knyttet til smittevernsprosedyrer, gjøre rede for praktisk smittevern i håndtering av mennesker, instrumenter og utstyr på tannklinikken ved pasientbehandling, på behandlingsrom og på sterilrom, samt vurdere eget smittevernsarbeid.</p> <p>Kandidaten kan gjøre rede for hjelpemidler i smittevernarbeid på tannklinikken og vurdere bruken av disse.</p> <p>Kandidaten kan vurdere eller diskutere konsekvenser av gode eller dårlige kunnskaper, ferdigheter og holdninger til smittevernarbeidet.</p>	<p>Kandidaten kan bruke begreper knyttet til smittevernsprosedyrer og forklare hvordan praktisk smittevern i håndtering av mennesker, instrumenter og utstyr på tannklinikken ved pasientbehandling, på behandlingsrom og på sterilrom utføres.</p> <p>Kandidaten kan forklare hvordan hjelpemidler kan benyttes i smittevernarbeid på tannklinikken.</p> <p>Kandidaten kan forklare hvordan gode eller dårlige kunnskaper, ferdigheter og holdninger til smittevernarbeidet kan gi positive eller negative konsekvenser for helse.</p>	<p>Kandidaten kan nevne begreper knyttet til smittevernprosedyrer og beskrive prosedyrer knyttet til praktisk smittevern ved håndtering av mennesker, instrumenter og utstyr på tannklinikken i forbindelse med pasientbehandling, på behandlingsrom og på sterilrom.</p> <p>Kandidaten kan liste opp noen hjelpemidler som kan brukes for å hindre smitte på tannklinikken.</p> <p>Kandidaten kan gi eksempel på hvordan gode eller dårlige kunnskaper, ferdigheter og holdninger til smittevernarbeidet kan gi positive eller negative konsekvenser for helse.</p>
<p><i>Mål for opplæringen er at kandidaten skal kunne håndtere kjemiske stoffer og miljøfarlig avfall</i></p>	<p>Kandidaten kan gjøre rede for og vurdere hvordan kjemiske stoffer og miljøfarlig avfall skal</p>	<p>Kandidaten kan forklare hvordan kjemiske stoffer og miljøfarlig avfall skal håndteres for å ivareta helse, miljø og sikkerhet.</p>	<p>Kandidaten kan beskrive hvordan kjemiske stoffer og miljøfarlig avfall skal håndteres for å ivareta helse, miljø og sikkerhet.</p>

	håndteres for å ivareta helse, miljø og sikkerhet.		
Mål for opplæringen er at kandidaten skal kunne drøfte hva estetikk, service, personlig hygiene og fremtreden betyr for trygghet og trivsel	Kandidaten kan gjøre rede for estetikk- og servicetiltak, personalets personlige hygiene og fremtreden, samt vurdere hvordan disse kan bidra til positive eller negative brukeropplevelser av tannklinikken, personalet og omgivelsene og hva dette gjør for opplevelse av trivsel og å bli ivaretatt på en trygg måte..	Kandidaten kan gi eksempler på estetikk- og servicetiltak, personalets personlige hygiene og fremtreden, samt forklare hvordan disse kan bidra til positive eller negative brukeropplevelser av tannklinikken, personalet og omgivelsene og hva dette gjør for opplevelse av trivsel og å bli ivaretatt på en trygg måte.	Kandidaten kan liste opp og gi eksempler på estetikk- og servicetiltak, personalets personlige hygiene og fremtreden, som kan bidra til positive eller negative brukeropplevelser av tannklinikken, personalet og omgivelsene.
Mål for opplæringen er at kandidaten skal kunne utføre førstehjelp knyttet til yrkesutøvelsen	Kandidaten kan gjøre rede for tegn på kritisk og livstruende sykdom- og skadetilstander, gjengi og begrunne betydningen av rask kontakt med medisinsk nødnummer, utføre og begrunne livreddende førstehjelpstiltak, samt ivareta egen og andres sikkerhet. Kandidaten kan utføre, begrunne og vurdere rutiner ved stikkskader,	Kandidaten kan gjøre rede for tegn på kritisk og livstruende sykdom- og skadetilstander, gjengi og forklare betydningen av rask kontakt med medisinsk nødnummer, forklare og utføre livreddende førstehjelpstiltak, samt ivareta egen og andres sikkerhet. Kandidaten kan bruke og forklare rutiner ved stikkskader, sprut- og	Kandidaten kan beskrive tegn på kritisk og livstruende sykdom- og skadetilstander, beskrive livreddende førstehjelpstiltak, gjengi medisinsk nødnummer, og ivareta egen og andres sikkerhet. Kandidaten kan beskrive rutiner ved stikkskader, sprut- og fremmedlegemer i øynene, etseskader, forgiftning og brannskader.

	sprut- og fremmedlegemer i øynene, etseskader, forgiftning og brannskader.	fremmedlegemer i øynene, etseskader, forgiftning og brannskader.	
--	--	--	--

www.vigoiks.no/eksamen